

– обмеженість доступу в позаурочний час до комп'ютерних мереж переважної більшості студентів через завантаженість комп'ютерних класів та відсутність точок доступу до Інтернету в гуртожитках;

– недостатній рівень оцінювання фактичних витрат робочого часу викладача, який використовується для створення повноцінного електронного курсу дисципліни;

– неможливість з боку системних адміністраторів забезпечити одночасно і можливість зовнішнього доступу до навчальних програм через Інтернет, і належний захист інформації.

Для забезпечення високої якості дистанційного навчання потрібно також нейтралізувати загрози, які виникають у всіх інформаційно-комунікаційних системах [4]. Серед них вагомими вважаються такі:

– несанкціоноване використання програмних продуктів власної розробки іншими освітніми організаціями (плагиат, піратство);

– небезпека підміни особи, що навчається (крім режиму відеоконференції) через відсутність методики розпізнання особи;

– підробка звітності навчального процесу;

– суто технічні перешкоди (різні моделі і можливості комп'ютерів та програмного забезпечення) тощо.

Література

1. Ибрагимов И.М. Информационные технологии и средства дистанционного обучения: Учеб. пособие для студентов высших учебных заведений / И.М. Ибрагимов. – М.: Издательский центр «Академия», 2005. – 336 с.

2. Структурні зміни в економіці під впливом інформаційно-комунікаційних технологій: Матер. Всеукр. наук.-практ. конф. [«Проектування технологій дистанційного навчання»], (Полтава, 24–25 квітня 2008 року). – Полтава, РВВ ПУСКУ, 2008.

3. Електронний ресурс www.moodle.nauu.kiev.ua.

4. Проектування системи захисту програмного комплексу системи дистанційної освіти: зб. наук. праць НУК. – Миколаїв: НУК, 2006. – № 2. – С. 149–156.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТРЕНИНГОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СИСТЕМЕ БИЗНЕС-ОБРАЗОВАНИЯ

А.В. Березин, д.э.н., профессор, заведующий кафедрой экономики предприятия (ЭП); Н.В. Бутенко, к.е.н., доцент кафедры ЭП

ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»

Рассматриваются проблемы внедрения и развития информационных технологий обучения в практике бизнес-образования. Уделено внимание тренинговым методам обучения

Результаты многочисленных социологических исследований свидетельствуют о том, что выпускники экономических специальностей высших учебных заведений Украины отличаются от выпускников стран Европы. В частности, это проявляется в мышлении, профессиональных навыках, навыках бизнес-общения.

Выпускники европейских бизнес-школ владеют более системным мышлением, они способны увязывать между собою факты, делать выводы, принимать решения, использовать свои знания на практике. Кроме того, украинские выпускники хуже умеют высказывать свои мысли в устном или письменном виде, что мешает им работать в команде, общаться с клиентами и коллегами, что негативно влияет на результаты их деятельности.

Основным заданием относительно повышения эффективности и качества учебного процесса является управление активизацией познавательной деятельности студента с ориентацией на развитие элементов самостоятельности, самоуправления и самоконтроля.

Как отмечали многие великие дидактики и философы прошлого, каждый, кто желает чему-нибудь научиться, должен достичь этого собственной деятельностью, собственными силами. Деятельность преподавателя должна быть направлена на то, чтобы научить студента учиться, то есть самостоятельно и активно добывать новые знания.

Цель современной лекции, которая была до нынешнего времени основной формой обучения, – дать студентам установки и указать направление дальнейшей самостоятельной работы, в связи с чем лекция должна планироваться таким образом, чтобы вызвать у слушателей заинтересованность проблемой, обогатить ее информацией о новых научных открытиях и достижениях, прогрессивным научно-техническим опытом, освещать неразрешенные проблемы в данной области. В последнее время дидактики предлагают проводить проблемные лекции, лекции-дискуссии, лекции-панели. В мировой практике лекция – это не только учебный материал, но и прежде всего личность лектора-ученого, который доносит до студента свое видение тех или иных проблем какой-либо науки. Одна и та же лекция не читается преподавателем несколько лет. Она должна быть напечатана, либо подготовлена в электронном варианте, чтобы студент имел возможность с нею ознакомиться.

Сегодня все более популярными в бизнес-школе становятся интерактивные формы обучения, среди которых важное место занимает тренинг. Тренинговые формы обучения позволяют слушателям получить не только теоретические знания, но и навыки практической работы. В Украине все большее количество предприятий различных форм собственности и организационного построения заказывают проведения тренингов с целью обучения своих сотрудников. Тренинговые технологии широко используются при переподготовке персонала государственными Центрами занятости, центрами поддержки предпринимательства для обучения начинающих предпринимателей. Популярность тренингов отображает потребности рынка, тест потребности в специалистах, способных системно воспринимать и анализировать ситуацию, принимать обоснованные эффективные управленческие решения, формировать команду и влиять на людей, которые в ней работают. Социально-экономические изменения в обществе влияют на отношение людей к собственной работе и карьере, повышают активность и ответственность равноправных членов команды какого либо проекта.

Вместе с тем, для использования тренингов в учебном процессе необходимо создать соответствующую базу. Прежде всего, отметим, что проведения тренингов требует от преподавателя определенных учений. В первую очередь это умение разработать и технически подготовить тренинг и суметь его провести.

Именно поэтому необходимость в подготовке тренеров для работы в центрах поддержки предпринимательства Украины обусловила реализацию программы «Аккредитация тренеров Украинской Ассоциации Бизнес Инкубаторов и Инновационных Центров», которая осуществляется при поддержке института «Открытое общество», Нью-Йорк. Проектом предусмотрено проведение тренингов для тренеров, а также самостоятельное проведение кандидатами в тренеры тренингов по отдельным вопросам деятельности центра в поддержку предпринимательства. Тренеры, которые успешно прошли аккредитацию, получили сертификат тренера, что дает право проводить соответствующий цикл тренингов самостоятельно. Участие авторов в этой программе дало возможность ознакомления с тренинговыми технологиями, убедиться в высокой их эффективности и сделать вывод о том, что преподавателю высшей школы, привыкшему к традиционным видам аудиторной работы со студентом необходимо психологически и методически перестраиваться.

Характерной чертой тренингов является активное участие студентов в педагогическом процессе. Тренинги создают условия для активной познавательной деятельности.

В дидактике выделяются модули познавательного и операционного типа. Выбор объема модуля зависит от избранных целей. Цели не должны быть слишком узкими, поскольку это вызывает риск получения студентами фрагментарных знаний, однако, и широкие цели могут вызывать определенные трудности при проведении тренингов.

За етапом побудови модуля і визначення його цілей слід етап формування його змісту, управління навчальними діями і методичне забезпечення процесу засвоєння знань, забезпечення зворотного зв'язку.

Важким видом діяльності студентів на тренінгах є презентація командних або індивідуальних завдань. В кожній групі студенти самі обирають керівника проекту, якому і поручають провести презентацію.

Презентації учасників студентів висловлюють і захищають свої думки, дають можливість не тільки чути, але і побачити ідеї кожної з учасниць груп, обговорити їх.

Тенденції ринкової економіки вимагають зростання кількості фахівців, здатних розвивати власний бізнес. Для таких фахівців обов'язковим має бути усвідомлення власних цілей, високий рівень активності, вміння знаходити нетрадиційні рішення різних господарських ситуацій і вміння нести відповідальність за їх виконання.

Використання тренінгових технологій в підготовці бакалаврів, фахівців і магістрів напрямку «Економіка і підприємництво», по нашому переконанню, забезпечить підвищення якості знань, а, значить, і конкурентоспроможність на ринку праці.

Таким чином, подальше розвиток бізнес-освіти буде сприяти виходу вищої школи на масове використання в навчальному процесі інформаційних технологій. Подальші пошуки в цьому напрямку повинні проводитися в напрямку пошуку найбільш продуктивного інформаційного обслуговування і супроводження потреб бізнес-освіти, що дозволить підвищити її якість і рівень доступності, буде сприяти інтеграції української національної системи освіти з інфраструктурою світового співтовариства.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ У ВНЗ УКООПСІЛКИ «ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

*Є.І. Івченко, к.т.н., доцент; Ю.В. Глуховець, к.т.н., доцент
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»*

Розглянуто стан впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в університеті та їх використання для підвищення ефективності системи управління якістю освіти.

В умовах сучасної ринкової економіки, конкурентоспроможність вищих навчальних закладів прямо залежить від якості управлінських рішень, що приймаються, та ефективності системи управління. Освіта у ХХІ столітті набуває особливого стратегічного значення. Основними критеріями успіху стають якість освіти, рейтинг вищого навчального закладу, економічна ефективність, оптимальна організація навчального процесу та наукових досліджень. Україна вступила в епоху науки та інформації, що не може не позначитися на процесах підготовки фахівців у вищих навчальних закладах (ВНЗ). Саме новітні інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) стають основною продуктивною силою й гарантують конкурентоспроможність країни в глобалізованому світі, що особливо актуально сьогодні в умовах світової економічної кризи, а якість випускників ВНЗ визначає їх місце й роль у професійній спільноті. Тому, забезпечення високої ефективності системи управління якістю освіти фахівців відповідно до європейських стандартів є першочерговим завданням ВНЗ. Таке завдання не може бути вирішено за допомогою стандартних рішень і традиційних прийомів, оскільки останні мають враховувати специфічні особливості окремих ВНЗ і роботодавців, стадію життєвого циклу конкретної галузі народного господарства, споживачів освітніх послуг тощо [1]. Одним із головних шляхів вирішення проблеми ми бачимо в впровадженні інноваційних ІКТ у систему управління якістю освіти фахівців [2–4]. Саме тому, в університеті створено всі умови для ефективного використання новітніх ІКТ у навчальному процесі з підготовки фахівців усіх спеціальностей [2, 3].

Для того, щоб забезпечити подальше зростання конкурентоспроможності університету й одночасно стимулювати поліпшення якості освітньої діяльності, ректорат протягом 2005–2010